

Naturskyddsföreningen

PFAS i vatten – om vår tids värsta miljögift och hur du kan engagera dig

13:00-14:20

Medverkande: Cecilia Hedfors, Christer Haagman, Iréne Berg, Marie Spörndly

Naturskyddsföreningen

PFAS kan finnas i:

- Elektronik
- Textil
- Byggnadsmaterial
- Kosmetika
- Mediciner
- Bekämpningsmedel
- Smörjolja
- Matförpackningar
- Kontaktlinser

PFAS = per- and polyfluorinerade alkylforeningar

- Påhittade och tillverkade av människor
- Finns ca 15 000 st olika
- Alla är väldigt svårnedbrytbara **"evighetskemikalie"**
- Många (alla?) är skadliga för hälsan hos människor och djur

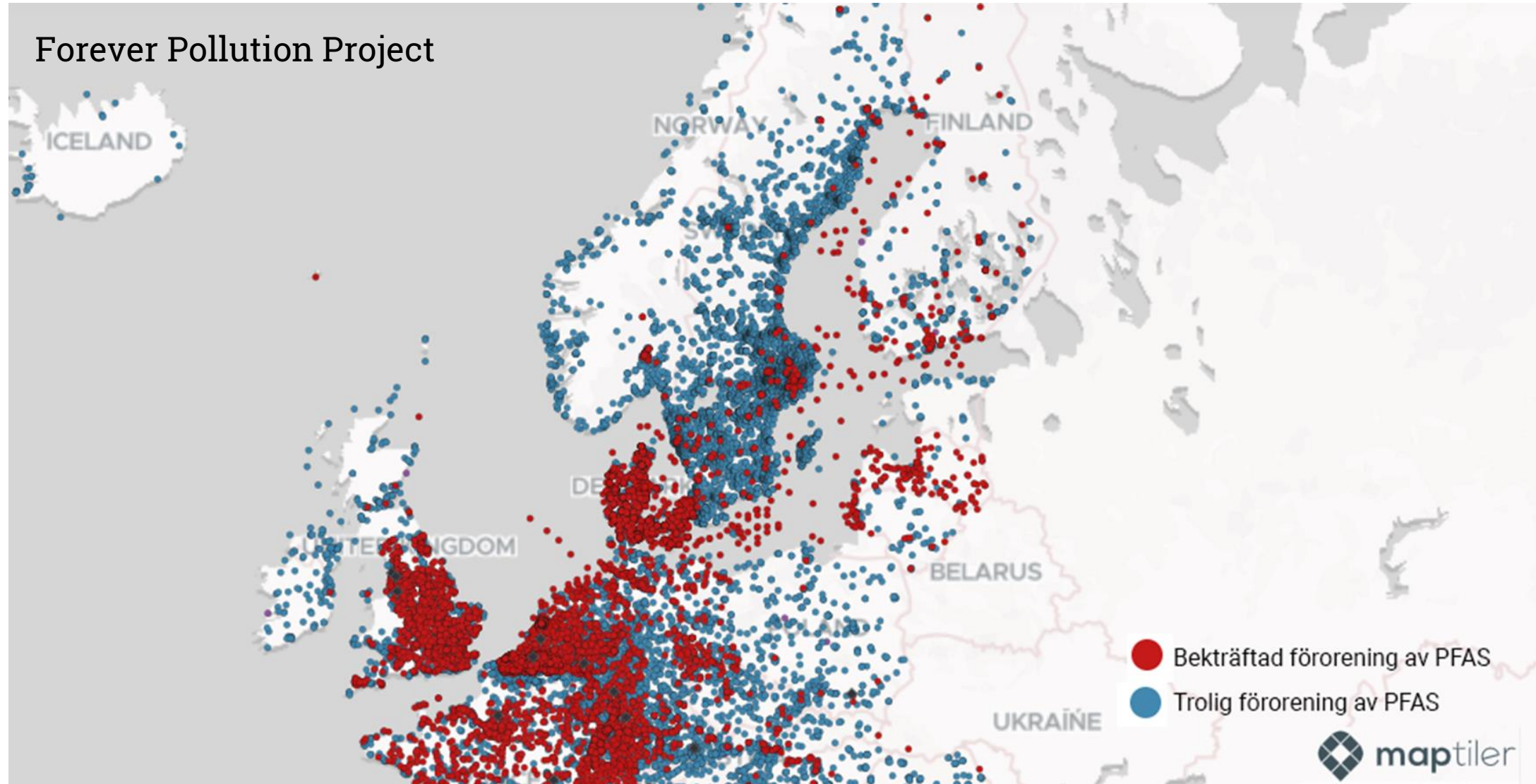
Spridningsvägar av PFAS till miljön:

Naturskyddsföreningen

Forever Pollution Project

Naturskyddsföreningen

Developmental effects affecting the unborn child

Delayed mammary gland development

Reduced response to vaccines

Lower birth weight

Obesity

Early puberty onset

Increased miscarriage risk (i.e. pregnancy loss)

Low sperm count and mobility

Thyroid disease

Increased cholesterol levels

Breast cancer

Liver damage

Kidney cancer

Inflammatory bowel disease (ulcerative colitis)

Testicular cancer

Increased time to pregnancy

Pregnancy induced hypertension/pre-eclampsia (increased blood pressure)

Kända hälsoeffekter

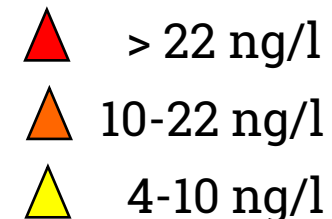
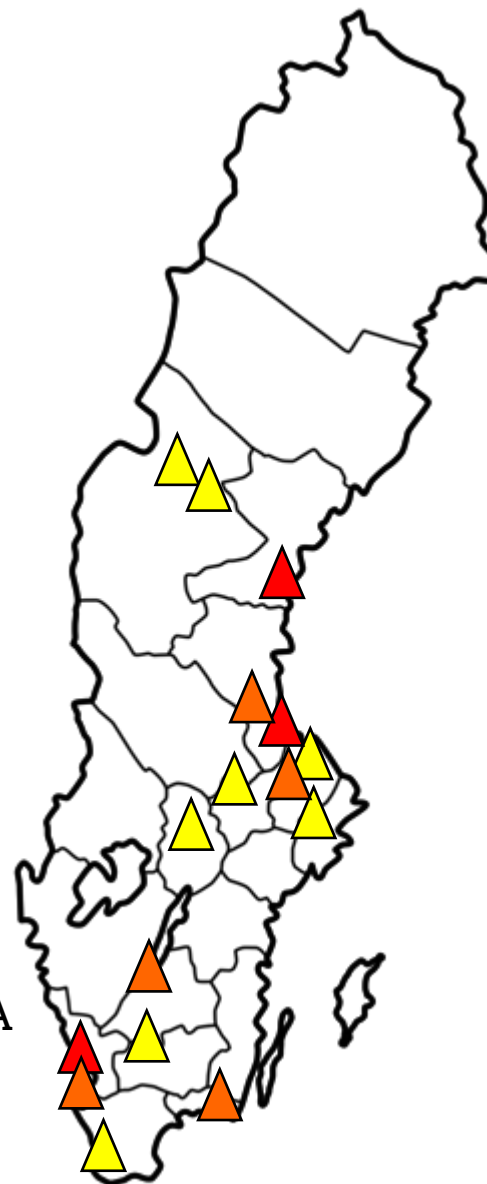
Illustration från EEA

PFAS i dricksvatten

- 2019: minst 2 miljoner över 4 ng/liter
- Flera kommuner har åtgärdat
- Nya gränsvärden från 2026
 - PFAS-4: **4 ng/liter** (gäller Sverige)
 - PFAS-21: 100 ng/liter (gäller alla i EU)

PFAS-4 = summan av PFOS, PFOA, PFHxS and PFNA

“Totalt” PFAS-förbud

- **Nya förslaget inkluderar alla PFAS**
- Förlängd övergångstid (5 eller 12 år) för användningsområden utan alternativ
- Bekämpningsmedel och läkemedel är undantagna då de har egna lagstiftningar

Stoppa och sanera

- Rent dricksvatten är en rättighet!

Naturskyddsföreningen

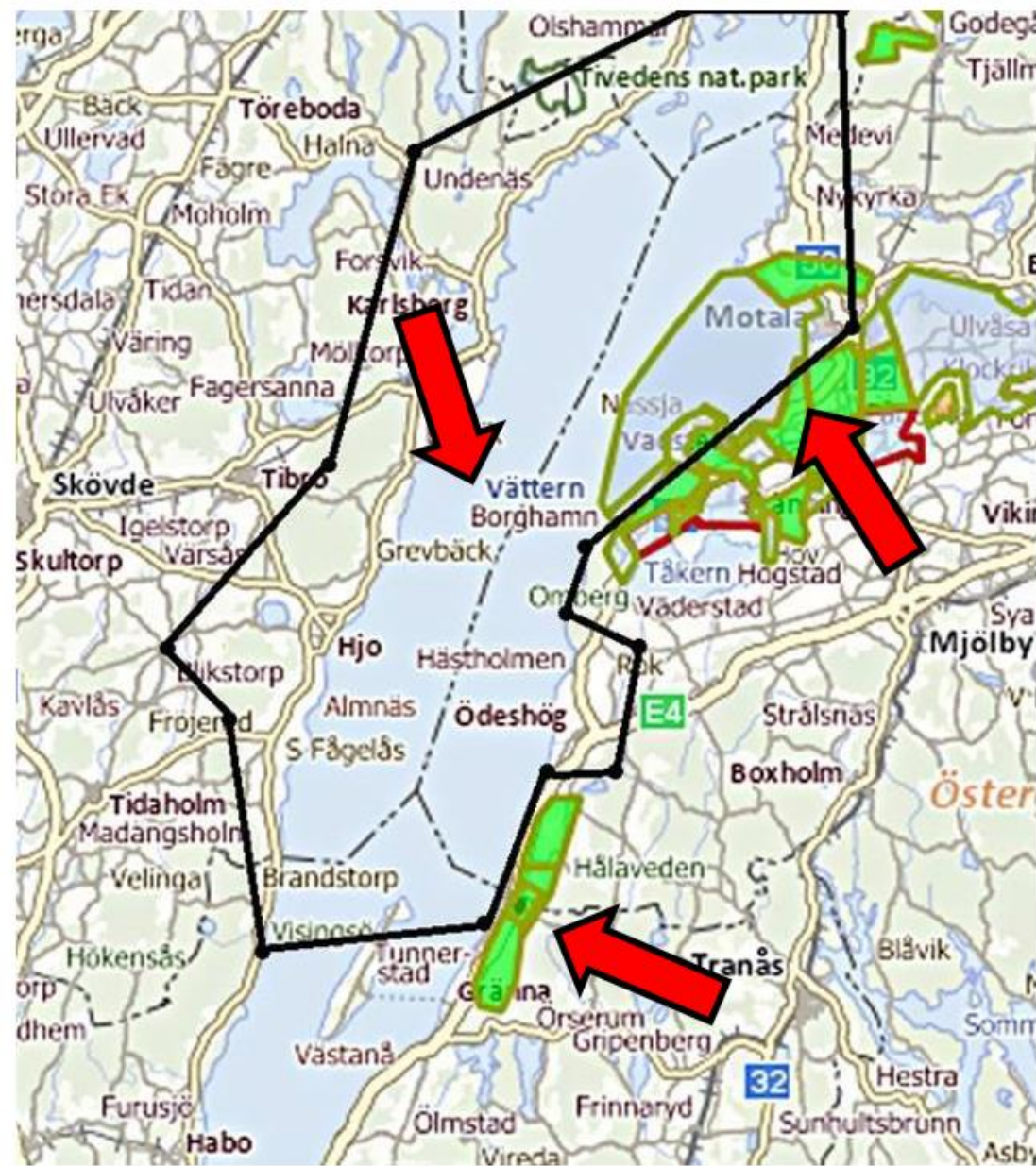

Naturskyddsföreningen

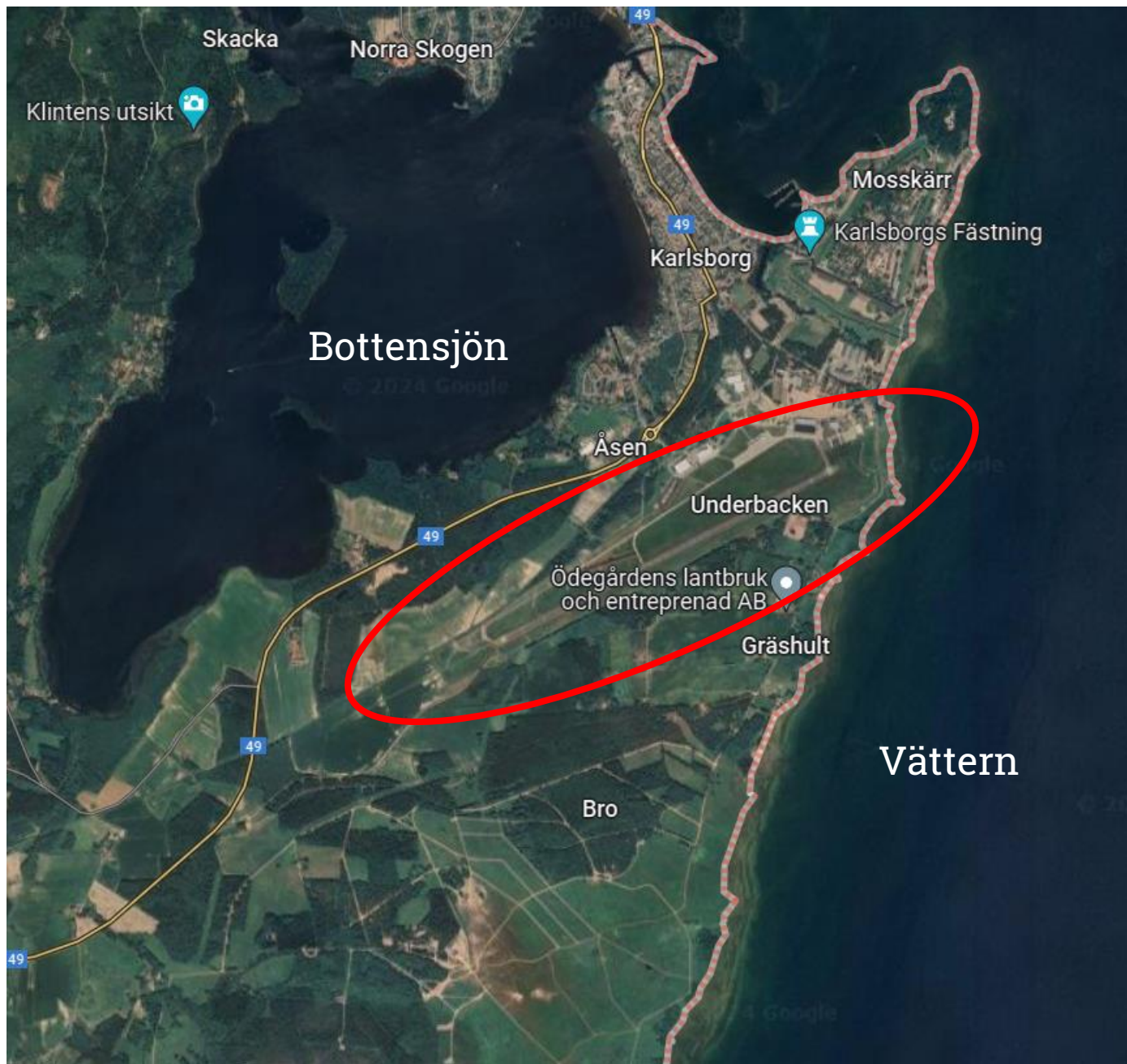
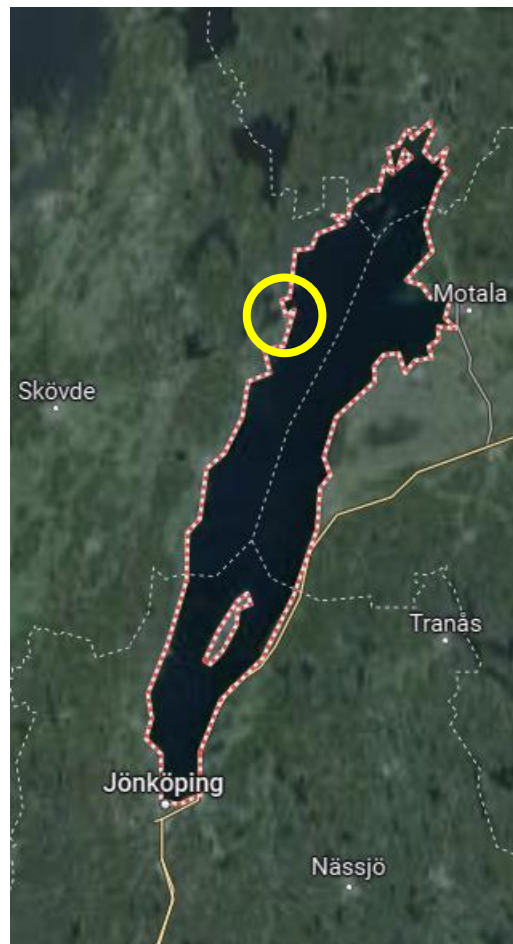
Tre nya akuta problem:

- Gasborrningar på Östgötasidan
- Gruvbrytning norr om Gränna
- Ökad militär verksamhet över hela sjön

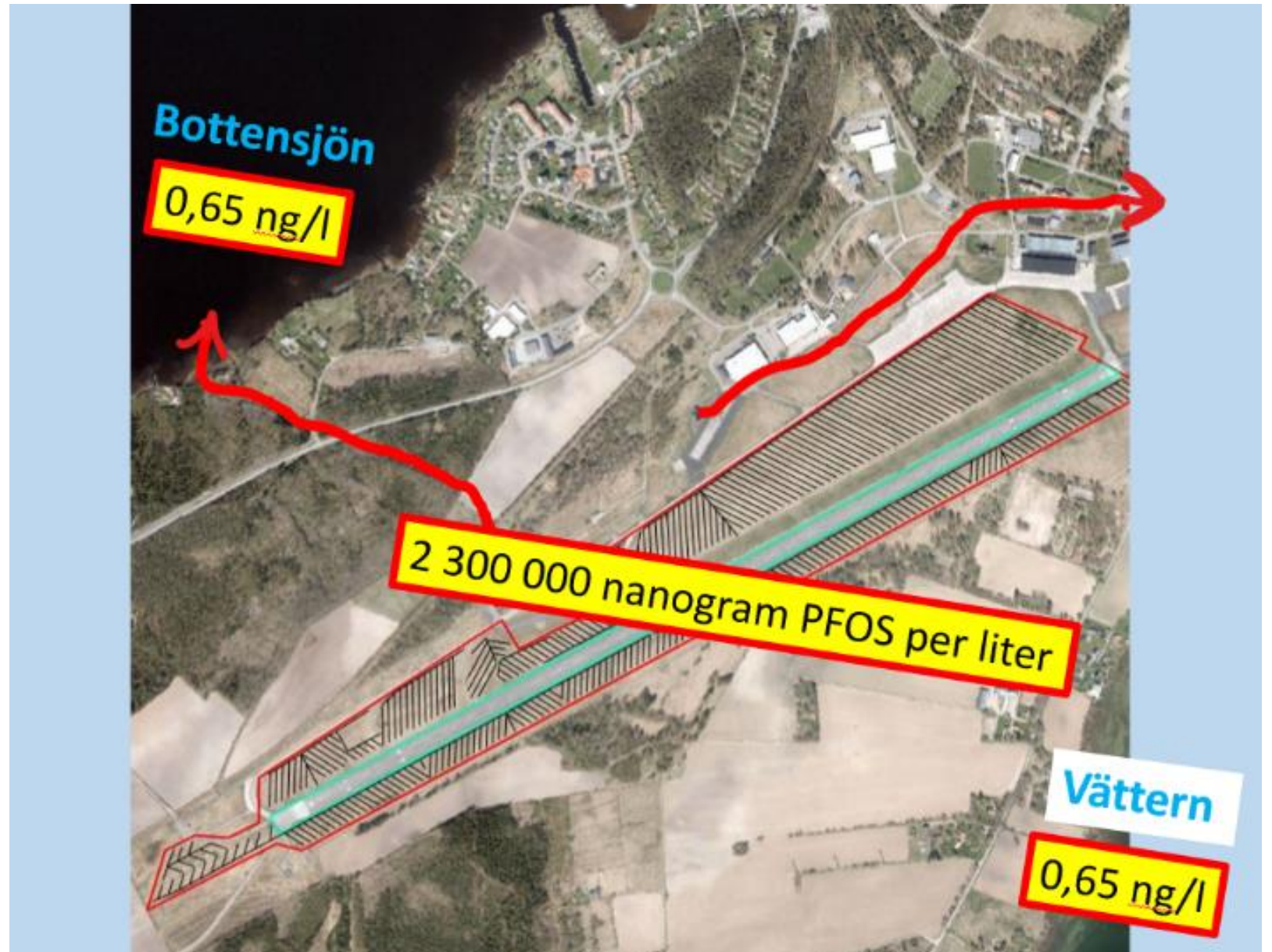

Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen

STOPPA PFAS

**Aktion
Rädda
Vättern**

Stopp PFAS – för vi kan inte välja bort dricksvatten!

Kampanj okt-dec 2024

Vad menas med "kampanj"?

- Att vi kraftsamlar under en begränsad tid.
- Att vi fokuserar på en mindre del av ett större arbetsområde.
- Att många delar av organisationen jobbar tillsammans!
- Exempel på kampanjer nyligen: Bryt bilberoendet, Operation: Rädda bina, EU-valet...
- Olika tidscykel = helt ok!

Naturskyddsföreningen

Anmäl ditt intresse för att få mer information
om kampanjen:

naturskyddsforeningen.se/pfas-kampanj

Ansök om att få ta prov på kranvatten
naturskyddsforeningen.se/vattenanalys

Iréne Berg, kommunikatör och kampanjledare
Irene.berg@naturskyddsforeningen.se